

OBSAH

Zoznam fyzikálnych veličiny	9
Zoznam skratiek.....	11
Zoznam značiek.....	13
Úvod	15
1 Elektroinštalácia motorových vozidiel	17
1.1 Elektrické a elektronické zariadenia vozidiel	17
1.1.1 Usporiadanie vodičov elektrickej energie vo vozidlách.....	18
1.1.2 Materiály, prierezy a usporiadanie vodičov.....	20
1.2 Základná elektroinštalácia motorového vozidla.....	22
1.2.1 Istenie elektrických obvodov.....	23
2 Akumulátory elektrickej energie	27
2.1 Štartovacie akumulátory pre spaľovacie motory	28
2.1.1 Prevádzkové stavy olovených akumulátorov	29
2.1.2 Typy olovených akumulátorov	31
2.1.3 Údržba štartovacích akumulátorov	32
2.1.4 Nabíjanie štartovacích olovených akumulátorov.....	33
2.1.5 Požiadavky jednotlivých typov akumulátorov na nabíjanie	34
2.1.6 Montáž a demontáž akumulátorov	34
2.2 Trakčné akumulátory pre hybridné a elektrické automobily	35
2.3 Parametre akumulátorov.....	37
2.3.1 Parametre štartovacích akumulátorov	37
2.3.2 Parametre trakčných akumulátorov	39
2.3.3 Systémy manažmentu starostlivosti o akumulátory (BMS)	40
2.3.4 Teplotné režimy akumulátorov.....	41
3 Elektromotory, generátory elektrickej energie a štartéry	45
3.1 Elektromotory pre elektrické a hybridné vozidlá.....	45
3.1.1 Konštrukcia a vlastnosti hlavných typov elektromotorov	46
Jednosmerný komutátorový elektromotor	46
Bezkefový jednosmerný elektromotor.....	47
Synchrónny elektromotor s permanentným magnetom.....	49

	Synchrónny elektromotor s budiacim vinutím	49
	Asynchrónny (indukčný) elektromotor	50
	Spínaný reluktančný elektromotor.....	51
3.1.2	Riadenie striedavých elektromotorov	52
	Skalárne riadenie	52
	Riadenie využitím PWM modulácie.....	53
	Vektorové riadenie	54
3.1.3	Riadenie jednosmerných elektromotorov	54
	Riadenie svorkovým napätím	55
	Riadenie budiacim prúdom.....	55
	Riadenie zmenou odporu budiaceho vinutia (činného odporu rotora)	55
	Riadenie výkonovým DC/DC meničom.....	56
3.2	Alternátory	58
3.2.1	Konštrukcia alternátorov	60
3.2.2	Prevádzka alternátorov	61
3.2.3	Prúdové obvody alternátorov.....	62
	Obvod vlastného budenia alternátorov	62
	Hlavný obvod	63
3.2.4	Regulácia alternátorov	63
	Regulácia hodnoty napätia	63
	Regulácia prúdu.....	64
	Spôsoby regulácie alternátorov	65
	Regulátory zostavené z diskretných súčiastok	65
	Regulátor vyrobený hybridnou technikou	67
	Monolitické regulátory	68
3.2.5	Prevádzka a údržba alternátorov.....	68
3.3	Štartéry	69
3.4	Štartovacie generátory a motorgenerátory	71
3.4.1	Usporiadanie štartérov, generátorov a elektromotorov	71
3.4.2	Štartérgenerátor alebo motorgenerátor v paralelnom usporiadaní hybridných pohonov.....	73
	Štartérgenerátor spojený so spaľovacím motorom remeňom	73
	Štartovací generátor spojený s kľukovým hriadeľom za spaľovacím motorom pred spojkou .	74

Štartérgenerátor spojený s kľukovým hriadeľom dvomi spojkami	75
Motorgenerátor zapojený k výstupu z prevodovky	75
4 Elektronické systémy vozidiel	77
4.1 Rozdelenie elektronických systémov	77
4.1.1 Funkčné bloky elektronických systémov	79
4.2 Komunikačné prepojenia v automobiloch a traktoroch	79
4.2.1 Synchronný sériový prenos údajov.....	80
4.2.2 Asynchronný sériový prenos údajov	81
4.3 Typy zbernicových systémov v automobiloch.....	81
4.3.1 Komunikačná zbernica CAN.....	82
4.3.2 Komunikačná zbernica LIN.....	85
4.3.3 Komunikačná zbernica FlexRay.....	87
4.3.4 Komunikačná zbernica MOST	89
4.3.5 Komunikačná zbernica Ethernet.....	90
4.4 Zbernicové systémy v traktoroch.....	91
4.4.1 Konektory ISO BUS.....	92
4.4.2 Virtuálne terminály (VT).....	93
4.5 Odolnosť dátových zbernic voči rušeniu.....	93
4.5.1 Zdroje rušivých signálov	93
4.5.2 Eliminácia rušivých signálov.....	94
Eliminácia rušivých signálov, ktoré sa šíria galvanickou väzbou	94
Eliminácia rušivých signálov elektromagnetického žiarenia	96
4.5.3 Zdroje rušenia v elektrických a hybridných automobiloch	97
5 Riadiace jednotky	100
5.1 Logické funkcie a obvody	105
5.1.1 Logický súčin	105
5.1.2 Logický súčet.....	106
5.2 Špecifické typy riadiacich jednotiek	108
5.2.1 Riadiaca jednotka Gateway (brána).....	108
Dobeh svorky 15.....	109
Sleep-mód.....	109

Wake-up-mód	109
5.2.2 Riadiaca jednotka BCM	109
6 Akčné členy	111
6.1 Rozdelenie akčných členov	111
6.2 PWM signály	112
7 Snímače	117
7.1 Prevod analógového signálu na digitálny	118
7.1.1 Vzorkovanie signálu	118
7.1.2 Kvantovanie signálu	119
7.1.3 Kódovanie signálu	120
7.2 Snímače otáčok	121
7.2.1 Indukčné snímače	122
Elektromagnetické indukčné snímače otáčok	122
Elektrodynamické indukčné snímače otáčok	123
7.2.2 Hallove snímače	123
7.2.3 Vlastnosti indukčných a Hallových snímačov otáčok	125
7.3 Snímače hmotnosti vzduchu	126
7.3.1 Elektromechanické snímače hmotnosti vzduchu	127
7.3.2 Termické snímače hmotnosti vzduchu	128
7.4 Snímače teploty	130
7.5 Lambda sonda – snímač koncentrácie kyslíka	130
7.5.1 Súčiniteľ prebytku vzduchu	130
7.5.2 Typy lambda sond	133
Odporová lambda sonda	133
Napät'ová lambda sonda	134
8 Riadenie zážihového (benzínového) motora	137
8.1 Činnosť lambda sondy	137
8.2 Škrtiaca klapka	138
8.3 Zapaľovacie systémy	139
8.3.1 Konvenčné zapaľovanie	139
8.3.2 Elektronické zapaľovanie	141

9	Riadenie vznetrového (naftového) motora	145
9.1	Systémy vstrekovania nafty	145
9.1.1	Rozdelenie naftových vstrekovacích systémov	145
9.1.2	Elektronické prvky vstrekovacích systémov nafty	147
9.2	Elektronická regulácia vznetrových motorov	148
9.3	EGR ventily	150
9.3.1	Podtlakom ovládané EGR ventily	152
9.3.2	Elektronicky ovládané EGR ventily	153
9.4	Vstrekače paliva.....	154
10	Autonómne vozidlá	157
10.1	Sledovanie priestoru okolo vozidla	159
10.1.1	Kamery	161
	Monokulárne systémy	161
	Binokulárne systémy	162
	Širokohlé systémy	163
	Termovízne systémy.....	163
10.1.2	LiDAR	163
	Mechanický rotačný LiDAR	164
	LiDAR systém s frekvenčne modulovanými vlnami	165
10.1.3	Radary	166
10.1.4	Ultrazvukové snímače	166
10.2	Autonómne riadené traktory a poľnohospodárske stroje	167
	Zoznam použitej literatúry.....	169